

Vztah učitel - žák

Vendula Slámová
Markéta Otáhalová
Jitka Wagenknechtová

Úvod

- učitel a žák - základní činitelé výchovně vzdělávacího procesu
  - jsou nositeli vyučování, které bez nich není možné a vzniká jejich vzájemnou interakcí
- prvotní podoba vztahu – jako vztah rodičů a dětí
- původně předávali vědomosti rodiče

Charakteristika žáka

- nachází se v roli vyučovaného (nezáleží na věku ani na pohlaví)
- může jím být dítě, adolescent, dospělá osoba i důchodce
- studentem je žák střední školy, vyšší odborné školy i vysoké školy
- je objektem výchovně vzdělávacího procesu
- je neustále v interakci s učiteli

Charakteristika učitele

- řídí a organizuje výchovný proces
- působí na děti, mládež a dospělé
- zajišťuje výchovu ve školství nebo jiném odvětví zabezpečující profesní přípravu
- v pracovní náplni pedagoga převažuje výchovně-vzdělávací činnost

Vztah učitele k žákovi je spoluurčován faktory:

- postojem učitele k vlastní roli
- jeho přizpůsobením učitelskému povolání
- osobnostními vlastnostmi
- osobní situací
- věkem
- pohlavím
- rodiči žáka

Vztah žáka k učiteli je spoluurčován faktory:

- sociální prostředí
- kamarádi
- veřejné mínění třídy

Kvalita vztahu mezi učitelem a žákem hraje důležitou úlohu při formování postoje žáka k učení.

Záporný vztah k učiteli

- dovede žáka často vyladit negativně i vůči jeho předmětu
- vytváří se rychle a snadno

Kvalita vztahů mezi učitelem a žákem se samozřejmě odrazí i na duševní rovnováze obou.

Kladný vztah k učiteli

- pozitivně ovlivňuje žákův přístup k učení
- vytváří se pomalu a déle
- formuje se podle vlastností učitele, které žákovi „vyhovují“

Ze začátku je u žáků nekritický postoj, s postupem věku přibývají kritické výhrady, vztah k učitelům se diferencuje a racionalizuje.

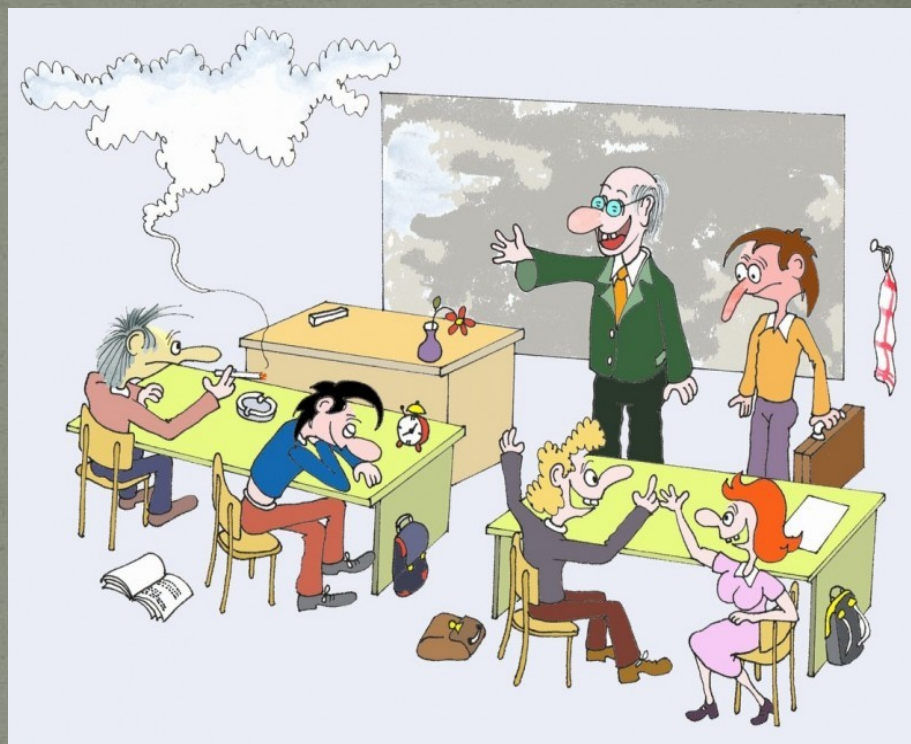
Preference dívek a chlapců

Dívky preferují:

- osobnostní a pedagogické vlastnosti
- povahu
- společenské faktory
- zevnějšek
- porozumění pro žáky, ochotu poradit

Chlapci preferují:

- didaktické vlastnosti vyučujících

Dívky mají lepší vztah k učitelům a ke škole než chlapci.

Typy osobností učitelů:

Dle motivace k povolání:

- Logotropové
- Paidotropové

Dobrý učitel by měl do svého přístupu k žákům zahrnout obě varianty působení.

Dle typu výchovného působení:

- Autoritativní
- Liberální
- Demokratické

Dle vytváření dovedností:

- Vědecko-systematický přístup
- Empirický přístup

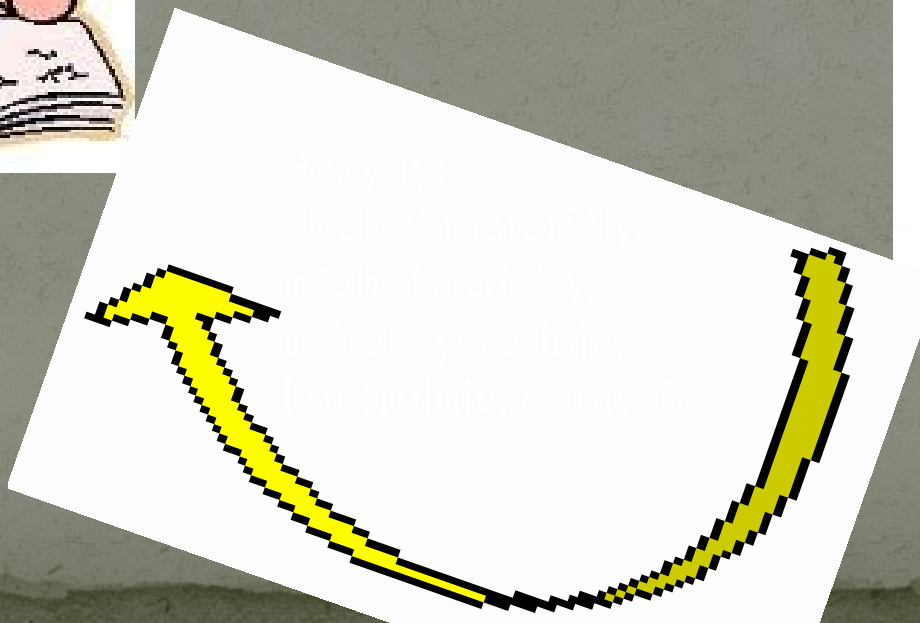
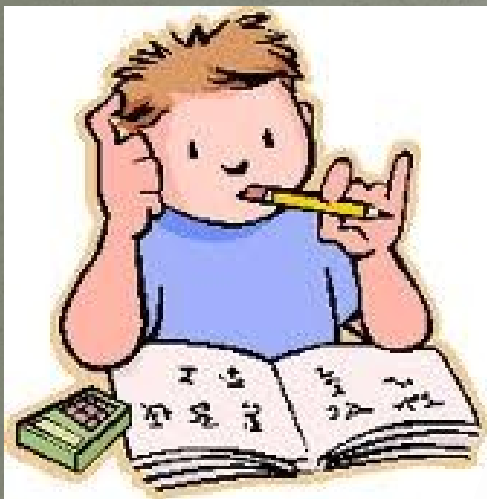
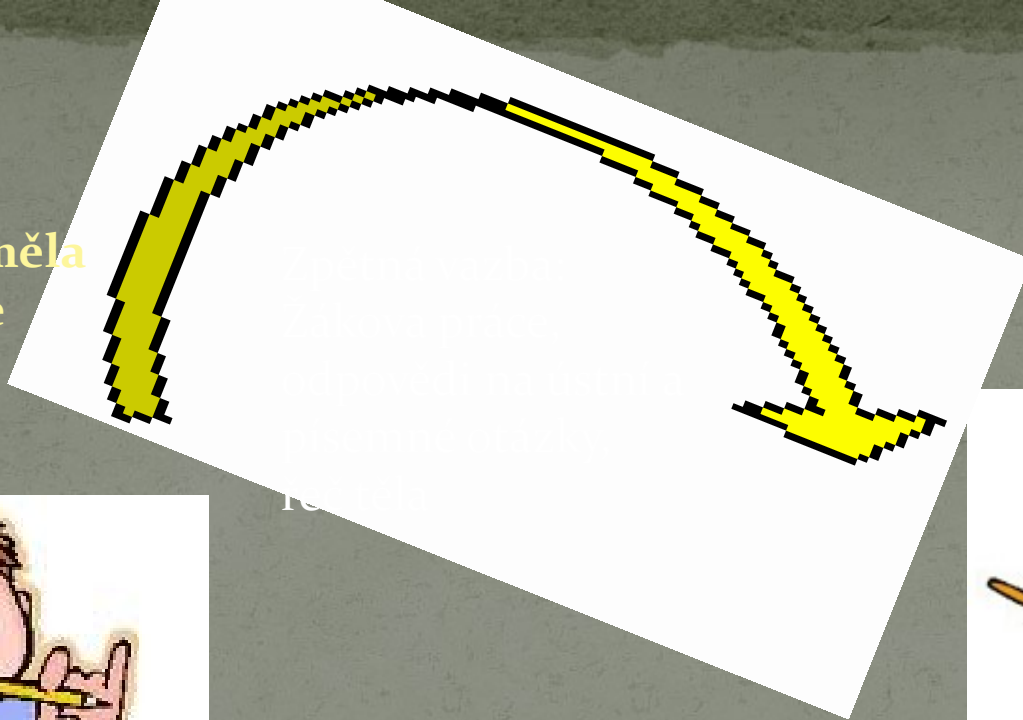

(M. MARCKS (Stern 24/1976))

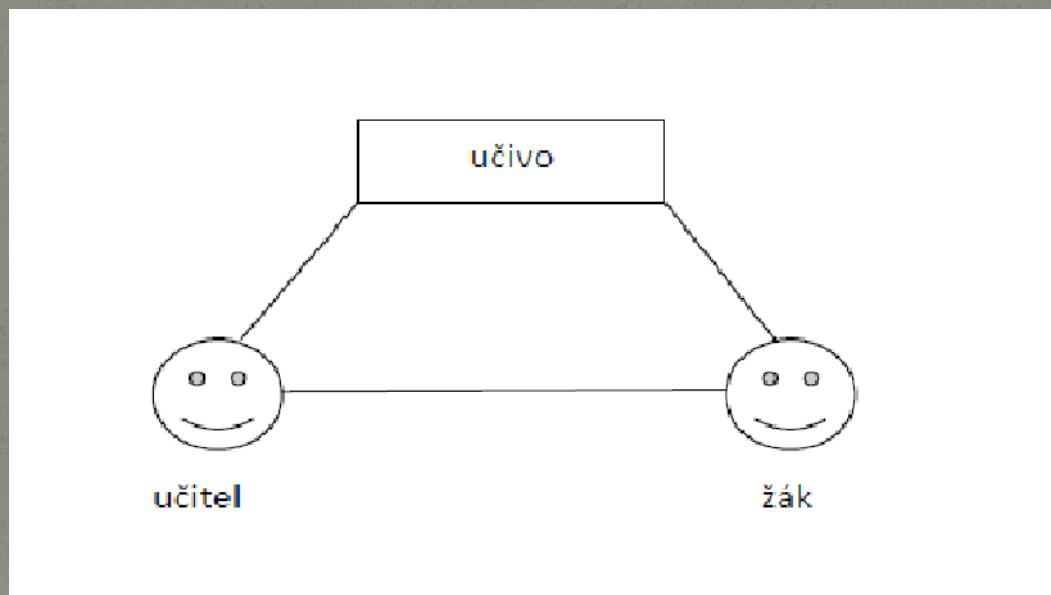
Působení učitele na žáka

- má velký přínos pro vzájemný vztah s žákem
- důležitá je jejich prezentace (např. umět se zasmát, porozumění žákům, zastání, respektování)
- dobrý vliv má tzv. kongruentní komunikace (=komunikace, kdy se učitel vyjadřuje spíše k situaci, ve které se nevhodné chování žáků objevilo, než k osobnosti samotného žáka)

Dle tohoto schématu je jasné, že tato činnost by neměla být ani u jedné skupiny jednostranná.

Vztah mezi učitelem a žákem musí být vzájemný a propojený s obsahem vyučování.

*Být dobrý je ušlechtilé, avšak učit ostatní stát se
dobrým je ušlechtilejší. (Mark Twain)*

Děkujeme za pozornost 😊

